

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

Beknopt Verslag

VAN DE PLENAIRE VERGADERING
VAN

18 - 02 - 2000
ochtend

AGALEV-ECOLO	:	Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
CVP	:	Christelijke Volkspartij
FN	:	Front National
PRL FDF MCC	:	Parti Réformateur libéral - Front démocratique francophone-Mouvement des Citoyens pour le Changement
PS	:	Parti socialiste
PSC	:	Parti social-chrétien
SP	:	Socialistische Partij
VLAAMS BLOK	:	Vlaams Blok
VLD	:	Vlaamse Liberalen en Democraten
VU&ID	:	Volksunie&ID21

Afkorting bij de nummering van de publicaties :		Abréviations dans la numérotation des publications :	
DOC 50 0000/000	: Parlementair document van de 50e zittingsperiode + het nummer en het volgnummer	DOC 50 0000/000	: Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° et du n° consécutif
QRVA	: Schriftelijke Vragen en Antwoorden	QRVA	: Questions et Réponses écrites
HA	: Handelingen (Integraal Verslag)	HA	: Annales (Compte Rendu Intégral)
BV	: Beknopt Verslag	CRA	: Compte Rendu Analytique
PLEN	: Plenum	PLEN	: Séance plénière
COM	: Commissievergadering	COM	: Réunion de commission

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers	Publications officielles éditées par la Chambre des représentants
Bestellingen :	Commandes :
Tel. : 02/549 81 60	Tél. : 02/549 81 60
Fax : 02/549 82 74	Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be	www.laChambre.be
e-mail : alg.zaken@deKamer.be	e-mail : aff.generales@laChambre.be

INHOUD

WETSONTWERPEN EN WETSVOORSTEL	5
Snelrechtprocedure (nrs 306, 307 en 40)	
Algemene bespreking	
<i>Sprekers</i> : Guy Hove , rapporteur, Tony Van Parys , Hugo Coveliers , Geert Bourgeois , Jean-Jacques Viseur , Fred Erdman , Jacqueline Herzet , Bart Laeremans , Fauzaya Talhaoul en Marc Verwilghen , minister van Justitie	5
MEDEDELINGEN	13
 BIJLAGE	
KAMER VAN VOLKSVERTEGENWOORDIGERS	
Interpellatieverzoeken	15
ARBITRAGEHOF	
Beslissing tot verwijzing	15

PLENAIRE VERGADERING

VRIJDAG 18 FEBRUARI 2000

OCHTEND

VOORZITTER :

de heer **Herman DE CROO**

De vergadering wordt geopend om 10.02 uur.

WETSONTWERPEN EN WETSVoorstel

SNELRECHTprocedure

De **voorzitter** : Aan de orde is de bespreking van

– het wetsontwerp tot invoeging van een procedure van onmiddellijke verschijning in het Wetboek van strafvordering, nrs 306/1 tot 5 (aangelegenheid bedoeld in artikel 78 van de Grondwet) ;

– het wetsontwerp tot invoeging van een procedure van onmiddellijke verschijning in het Wetboek van strafvordering, nrs 307/1 tot 5 (aangelegenheid bedoeld in artikel 77 van de Grondwet) ;

– het wetsvoorstel (de heer Geert Bourgeois) tot invoeging van een snelrechtprocedure in het Wetboek van strafvordering, nr. 40/1.

Ik stel u voor één enkele bespreking aan deze twee wetsontwerpen en het wetsvoorstel te wijden.

Geen Bezwaar ? *(Nee)*

Aldus zal geschieden.

De algemene bespreking is geopend

De heer **Guy Hove**, rapporteur : De commissie heeft deze ontwerpen besproken van 1 januari tot 14 februari.

Op 26 januari hoorde ze binnenlandse en buitenlandse specialisten. Diverse documenten werden aan de leden rondgedeeld. Op 10 februari werd de geamendeerde tekst in tweede lezing besproken, op 14 februari 2000 werd de tekst goedgekeurd.

De minister baseerde zich bij het opstellen van de ontwerp op het regeerakkoord en de derde pijler van het Octopus-akkoord.

Het ontwerp wil een nieuwe procedure van onmiddellijke verschijning, in principe in hechtenis, invoeren. Het werd een nieuw hoofdstuk in het Wetboek van strafvordering via een aanpassing van de wet op de voorlopige hechtenis en een aantal technische bepalingen.

Het ontwerp beoogt het gevoel van straffeloosheid bij de dader weg te nemen en de zogenaamde dubbele culpabilisatie van het slachtoffer - omdat de justitie te traag werkt - te voorkomen.

De bedoeling ten opzichte van de samenleving is aan te tonen dat de kleine criminaliteit niet wordt geduld. Men wil de dader daarom spoedig voor de correctionele rechtbank brengen, die dan binnen de zeven dagen uitspraak doet. Die termijn wordt verantwoord geacht om de verdediging geen geweld aan te doen en tevens om een procedure van snelrecht te realiseren. De procedure stoelt op een vrijheidsberoving of een beperking van de vrijheid van de op heterdaad betrapte dader. De hechte-

nistitel geldt voor zeven dagen en moet binnen de 24 uur na de aanhouding worden afgegeven.

In eerste aanleg wordt de verdachte opgeroepen voor de correctionele rechtbank, die zich moet uitspreken binnen de zeven dagen na de hechtenistitel of vijf dagen nadat de zaak in beraad is genomen. Gebeurt dat niet, dat wordt de verdachte vrijgelaten.

Voor hoger beroep geldt de normale termijn, maar de dagvaarding- en uitsteltermijnen zijn verkort.

De beklaagde beschikt over verschillende waarborgen. Er wordt aandacht besteed aan de naleving van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens.

Naast de twee wetsontwerpen was er ook een wetsvoorstel om een snelrechtprocedure in te voeren. Volgens de indiener volstaat het niet om snel te verschijnen voor de rechter. Er moeten kwaliteitsnormen ingesteld worden. De indiener wees erop dat snelrecht in alle buurlanden werd gehanteerd en dat zijn wetsvoorstel al in juli 1998 werd ingediend.

De commissie organiseerde hoorzittingen met Franse en Belgische magistraten, met de Franstalige en Nederlandstalige balies en met vertegenwoordigers van de Liga voor de mensenrechten.

Heel wat commissieleden hadden opmerkingen. Een veel gehoorde kritiek betrof onder meer de classificatie van delicten, het toepassingsveld, het gebrek aan de mogelijkheid alternatieve straffen op te leggen, de mogelijke uitholling van de procedure door het vragen van drie rechters, de niet-toepassing van het snelrecht op drugszaken en sociale conflicten en het uitsluiten van de verzetsprocedure. Bovendien werden opmerkingen gemaakt op de procedure in beroep en in cassatie. Er werden vragen gesteld in verband met de beschikbare middelen, de strafmaten en principiële uitgangspunten, meer bepaald : wat is "heterdaad" en wat is "toerekenen de bewijzen" ?

Anderen hadden vragen over de procedure snelrecht uit 1994. Sommigen vonden dit een gelegenheidswet of benaderden de wet vanuit een ethisch-filosofische hoek.

Volgens de minister is dit zeker geen gelegenheidswet. Ze werd al door de vorige regering voorbereid en kwam voor in het Octopus-akkoord. Hij antwoordde op diverse punctuele vragen en kritieken.

Op een aantal punten werd het ontwerp overigens geamendeerd. Ook in de meeste buurlanden bestaat één of andere vorm van snelrecht. De toekomst zal uitwijzen of het systeem leidt tot een meer performante justitie. De magistraten op het terrein zijn bereid om mee

te werken, als voldoende middelen ter beschikking worden gesteld.

De minister kondigde een regeringsamendement aan in verband met uitbreiding van de personeelsformatie in het kader van de Franchimont-wetgeving en in het kader van de procedure van onmiddellijke verschijning. Sommige commissieleden hadden twijfels in verband met de mogelijke uitholling daardoor van de Franchimont-doelstellingen en van het gelijkheids- en billijkheidsprincipe. De minister heeft de kritiek weerlegd en de commissarissen gerustgesteld dat er geen discriminatie zal ontstaan.

Aan het wetsontwerp nummer 306 werden twee artikels-gewijze besprekingen gewijd. Er werden talrijke amendementen ingediend en aangenomen. Ik wil speciaal wijzen op een fout in de tekst op bladzijde 123, waar de Franstalige tekst van artikel 4 (oud artikel 3bis) de juiste tekst is. In de vertaling naar het Nederlands is een fout geslopen.

Het tweede ontwerp, nummer 307, regelt de constitutionele grondslag. De titel van dit ontwerp werd in de commissie gewijzigd. Verschillende amendementen en subamendementen werden aangenomen, waarvan enkele een nieuw artikel invoegen.

Op 10 februari werden de geamendeerde teksten aan een tweede lezing onderworpen. Dit gaf aanleiding tot enkele technische aanpassingen en tekstverbeteringen. Ontwerp 306 werd aangenomen met 9 stemmen bij 6 onthoudingen, waardoor het toegevoegde voorstel nummer 40 verviel. Ontwerp 307 werd met een zelfde stemmenaantal aangenomen. Het verslag werd goedgekeurd met 9 stemmen en 5 onthoudingen. (*Applaus*)

De heer **Tony Van Parys** (CVP) : De straatcriminaliteit moet worden aangepakt. De bevolking heeft een indruk van straffeloosheid omdat justitie niet of nauwelijks reageert op straatcriminaliteit, diefstallen, aanrandingen en dergelijke. De CVP is voor de snelrechtprocedure en deelt de analyse van sommige magistraten en advocaten niet dat wij een bepaald soort criminaliteit stigmatiseren. De CVP werd echter nooit uitgenodigd bij de voorbereiding van de snelrechtprocedure in het kader van de Octopus-overleg. Nochtans kon de CVP een bondgenoot geweest zijn in de totstandkoming van deze snelrechtprocedure. Er had een goed en efficiënt snelrecht tot stand kunnen zijn gekomen, met een ruime consensus over het ontwerp. Wij betreuren dat wij bewust terzijde werden geschoven.

Dit ontwerp maakt het ons jammer genoeg niet mogelijk om de straatcriminaliteit op een efficiënte wijze aan te pakken. Dit snelrecht kan immers niet worden toegepast

op de meeste geweldsdelicten op personen. De meeste voorkomende delicten, slagen en verwondingen, zijn slechts strafbaar met een gevangenisstraf van maximum zes maanden.

Minister **Marc Verwilghen** (*in het Nederlands*) : Dat een gewezen minister van Justitie zo iets komt vertellen is onaanvaardbaar. Als hooligans politieagenten aanvallen, is dat weerspannigheid. Dat valt in ieder geval onder de procedure van de onmiddellijke verschijning. Enkelvoudige slagen en verwondingen worden thans vrijwel steeds geseponeerd.

De heer **Tony Van Parys** (CVP) : Als opzettelijke slagen en verwondingen niet worden vervolgd, staan we voor een probleem. Slechts 12 procent van de feiten valt onder het snelrecht. Die principiële keuze van de minister is fout. Degene die bij nacht en ontij iemand overvalt, zal niet onder het snelrecht vallen.

De heer **Hugo Coveliers** (VLD) : Nacht en ontij zijn verzwarende omstandigheden, die de onmiddellijke verschijning mogelijk maken.

De heer **Tony Van Parys** (CVP) : Opzettelijke slagen en verwondingen vallen niet onder het snelrecht. Bovendien zal het snelrecht niet kunnen worden toegepast op de algemene straatcriminaliteit, omdat het snelrecht werd beperkt tot die plaatsen waar Euro 2000 wordt gespeeld. Er zullen ook alleen dáár kamers voor snelrecht worden geïnstalleerd. Het is overigens niet zeker dat zich alleen in die voetbalsteden van Euro 2000 voetbalcriminaliteit zal voordoen. In Gent zouden zich bijvoorbeeld incidenten kunnen voordoen met Engelse supporters.

Men heeft geopteerd voor snelrecht met het oog op Euro 2000, niet met het oog op de bestrijding van de straatcriminaliteit in het algemeen.

Minister **Marc Verwilghen** (*in het Nederlands*) : Ik heb dat weerlegd in de commissie. Het gaat om een gefaseerde invoering. Het is de regering menens met de tweede fase. In de periode van Euro 2000 zullen alle betrokken diensten van wacht zijn. De middelen komen er, na een evaluatie van de eerste fase in vijf arrondissementen. Dit is niet de eerste hervorming die gefaseerd wordt ingevoerd. Mijn voorganger heeft die procedure ook gevolgd.

De heer **Geert Bourgeois** (VU-ID) : We hadden veel vroeger moeten starten met de aanpak van de straatcriminaliteit. De VU heeft hiervoor al eerder een voorstel ingediend. Op 8 maart 1998 hield ik een interpellatie en

vond de toenmalige minister Van Parys nog dat er geen nieuwe wettenarsenaal nodig was.

Er zijn echter inderdaad te weinig middelen en een wet moet in het hele land van toepassing zijn. Het huidige voorstel is niet efficiënt en zal niet eens klaar zijn voor Euro 2000.

De heer **Tony Van Parys** (CVP) : Het snelrecht zal ook niet kunnen toegepast worden bij gebrek aan personeel. Als het al toegepast wordt, zal dat ten koste gaan van andere gerechtszaken. Die ongelijke situatie en behandeling van de diverse gerechtelijke arrondissementen is onaanvaardbaar en zal de gerechtelijke achterstand in sommige arrondissementen vergroten. Ik betwijfel of deze wet de toets aan het gelijkheidsbeginsel zou doorstaan.

Wij dienden een amendement in om het snelrecht ook toe te passen op de opzettelijke slagen en verwondingen, ook in arrondissementen die buiten Euro 2000 vallen. Het amendement wou het snelrecht binnen 15 dagen mogelijk maken voor misdrijven waar een gevangenisstraf van meer dan één jaar op staat, buiten de procedure van onmiddellijke aanhouding, met de verschijning op proces-verbaal als instrument. Dit zou al veel kritiek op uw wetsontwerp wegnemen. In de commissie werd het amendement goed onthaald, maar niet aangenomen. Vandaar ons wetsvoorstel.

De regering heeft een tempo opgelegd dat elke bespreking ten gronde onmogelijk heeft gemaakt. Men heeft ons dus twee keer geweerd : bij het opstellen en bij het bespreken van het ontwerp. De regering was duidelijk bang voor de interne verdeeldheid bij de meerderheid.

Tegen onze voorstellen volstond het veto van de PS om de minister van Justitie zijn steun aan ons amendement te laten intrekken, net zoals het Veiligheidsplan niet in het Parlement kon worden besproken omdat de voorzitter van de PS vond dat dit niet kon.

Het zal volstaan dat de verdediging de verzending vraagt naar een kamer met drie rechters om aan het snelrecht te ontsnappen. Wij hadden een amendement ingediend om zo'n advocatentruc te voorkomen. De heer Giet liet echter weten dat hij het daarmee niet eens was, wat voor de minister volstond om het regeringsamendement – resultaat van een compromis – in te trekken. Wij hebben datzelfde amendement opnieuw ingediend en stelden vast dat het werd verworpen omdat de heer Giet tegenstander was. De heer Giet weet en wil dat de korte behandelingstermijnen en het snelrecht kunnen omzeild worden doordat de advocaten een kamer met drie rechters kunnen vorderen. De PS heeft dus de minister gedwongen zijn regeringsamendement

in te trekken. Toen wij het terug indienden werd het verworpen.

De regering wou het snelrecht op een ongrondwettelijke manier niet toepasbaar maken op drugdelicten, sociale conflicten en ordeverstoring. Via de memorie van toelichting werd het snelrecht niet van toepassing gemaakt op "betogingen en uitingen van maatschappelijk onbehagen". Ook via de verslaggeving van de ministerraad heeft men het toepassingsgebied van het snelrecht willen verkleinen, waardoor ook sociale conflicten en drugdelicten buiten het snelrecht blijven.

Wij hebben daarop gewezen. Een memorie van toelichting kan toch het toepassingsgebied van een wet niet wijzigen. Gelukkig heeft de minister dat ingezien.

Minister **Marc Verwilghen** (*in het Nederlands*) : Uw wijze van voorstellen is niet correct. Ze is bovendien gebaseerd op een notificatie van de ministerraad die de heer Van Parys in handen heeft. Het is de wet die geldt, niet de notificatie of een memorie van toelichting. Wij zijn ingegaan op de opmerkingen van de Raad van State die erop wees dat bij sociale conflicten het gaat om grondwettelijke rechten.

De drugsmisbruiken werden nog steeds geregeld door de drugsrichtlijn van minister Van Parys uit 1998. Het is echter niet de bedoeling om drugsmisdriven te laten ontsnappen aan de toepassing van de nieuwe procedure.

De heer **Tony Van Parys** (CVP) : Het verbaast mij dat de minister uithaalt naar het feit dat wij in het bezit zijn van een verslag van de ministerraad. Dat lijkt toch evident in het kader van de transparantie. Het gaat toch om een officieel document. Het probleem is de inhoud ervan. Waarom die memorie van toelichting en dit verslag van de ministerraad ? Dit was uiteraard de garantie die de PS en de groenen moesten krijgen. Dit is een verkrachting van de basisprincipes van de wet. Wij hebben dit doorprikt. De PS en de groenen willen bewust dit snelrecht niet toepassen op sociale conflicten en drugzaken. Over uitholling van de wet gesproken !

Wij haalden meer dan honderd onzorgvuldigheden uit de tekst van nauwelijks 13 wetsartikelen. De commissievoorzitter heeft het ene ontwerp volledig herschreven en op het tweede 47 aanpassingen aangebracht. Als contrast wil ik wijzen op de perfectie van de wet-Franchimont, wat bleek uit de evaluatie ervan. De minister moest zelfs toegeven dat geen extra middelen nodig zijn voor de uitvoering daarvan. Honderd onzorgvuldigheden in het wetsontwerp – en dan maar fulmineren in de pers over de kwaliteit van het wetgevend werk !

Dit snelrecht wordt een mislukking. Het zal niet kunnen worden toegepast op verschillende normen van straatcriminaliteit, op het voetbalgeweld buiten de stadia en op opzettelijke slagen en verwondingen. Daarom zal de CVP-fractie dit ontwerp niet goedkeuren. Wij willen echter wel een signaal geven dat de CVP een echt snelrecht wil, dat meer doet dan een illusie scheppen en ontgoocheling veroorzaken. Men heeft echter onze positieve bijdrage niet gewild. (*Applaus bij de CVP*)

De heer **Jean-Jacques Viseur** (PSC) : Het Parlement is in dit dossier overhaast, onnauwkeurig en onvolledig te werk gegaan. Er wordt vaak gezegd dat het strafrecht voor de bandieten is bestemd, en de wetten op de rechtspleging voor de brave burger. Dat klopt.

Een wijziging van de rechtspleging vereist voorafgaand rijp beraad. Nu doet men het tegenovergestelde. De noodzakelijke voorzichtigheid wordt niet in acht genomen. Zo vertikt men het actoren in het veld of deskundigen te raadplegen. Nochtans zou het nuttig zijn geweest bijvoorbeeld het advies van de Hoge Raad voor de Justitie in te winnen.

Dat de parlementaire procedure onvolledig is, blijkt uit het volgende. In 1994 werd een eerste poging ondernomen om een wet inzake onmiddellijke verschijning uit te werken. Parlementsleden die gingen kijken hoe die procedure in Parijs wordt toegepast, keerden ontsteld terug. De toenmalige minister van Justitie besliste daarop de onmiddellijke verschijning uit het wetsontwerp te schrappen.

Wat is er ondertussen gebeurd ? Is wat in 1994 als beangstigend werd ervaren, in 2000 plots aanvaardbaar geworden ? Men vond het blijkbaar overbodig om via een tweede bezoek meer informatie in te winnen en verkoos de onvolledigheid. Sommige vragen blijven onbeantwoord. De nieuwe regeling zal tot bevoegdheidsconflicten leiden. Bij evocatie door het hof van beroep kunnen sommige beslissingen hangende blijven. Daarvoor is echter geen oplossing gezocht.

De heer **Fred Erdman** (SP) : Laten wij de teksten correct analyseren. Op het niveau van het hof van beroep is de procedure dezelfde als de algemene procedure.

Als het hof het dossier voor meer inlichtingen naar de procureur-generaal verwijst, vervallen de termijnen en geldt opnieuw de normale procedure. Laten wij niet alles met elkaar verwarren.

De heer **Jean-Jacques Viseur** (PSC) : Net als de Raad van State, en op grond van de algemene beginselen, blijf ik ervan overtuigd dat, als men een beroepsmogelijkheid

inbouwt, men het hof van beroep en de rechtbank van eerste aanleg dezelfde bevoegdheden moet geven.

Als het vonnis wordt vernietigd, kan het hof de zaak niet meer verwijzen naar het parket, dat zou kunnen oordelen dat de procedure van onmiddellijke verschijning niet van toepassing is.

De rechtspraak zal de knoop doorhakken, maar de vraagtekens die blijven, gaan in de richting van een onzekere procedure. Men had het advies van de heer Franchimont kunnen vragen. Men kan nooit genoeg voorzorgen nemen als het aankomt op de vrijheid, waarvoor de procedure borg staat.

Ik wil met het voorliggend wetsontwerp de klip van de gelegenheidswetten omzeilen. Men zet het Parlement en de Raad van State onder druk. Men wil de ontwerpen er op een drafje door jagen omdat die wet inspeelt op de behoeften in het kader van Euro 2000 en omdat de burgers grotere nood hebben aan een versnelling van de rechtspleging die hun veiligheidsgevoel verhoogt. Wie zich daartegen verzet, wordt beschuldigd van laksheid en wordt verweten dat hij er alles wil aan doen om Euro 2000 te doen mislukken en niet wil dat misdrijven onmiddellijk worden bestraft.

Wij zullen niet in die val lopen. Wij zijn voorstander van een snelle en billijke justitie en van een reactie op feiten die de samenleving verstoren. De voorliggende tekst is een gelegenheidswet, maar de omstandigheden veranderen en de wet blijft bestaan en wordt voor andere doeleinden aangewend.

De essentiële kwestie, te weten of het snelrecht een goede vorm van berechting dan wel een ontsporing van onze democratie is, kwam niet aan bod.

Volgens sommige auteurs worden opwellingen en ontroering door de procedure ingetoomd en vervult het recht een beschavende rol in een democratische samenleving.

Op dit ogenblik reageert de samenleving in de eerste plaats met verwijzing naar de gevangenis. Gevangenisstraf is echter een schijnoplossing : de gevangeniswereld leidt niet tot genezing maar werkt geweld in de hand. In de Verenigde Staten zijn er 1,8 miljoen gevangenen, of 450 gedetineerden per 10.000 inwoners. In België is de gevangenisbevolking meer dan vijf maal kleiner, en toch zijn de Amerikaanse steden niet veiliger dan de onze.

Een Canadees socioloog toonde aan dat de toename van de gevangenisbevolking beantwoordt aan een keerpunt in de opvatting over en in de voorstelling van de criminaliteit.

Gewelddelicten hebben altijd bestaan, maar de bevolking is er nu gevoeliger voor en eist een meer repressieve aanpak. Het beste middel om de verkiezingen te verliezen is de indruk wekken dat niet streng genoeg wordt opgetreden. Het zet de rechters ertoe aan alsmaar zwaardere straffen op te leggen. Het recht kan niet het enige antwoord op de toenemende onveiligheid zijn. Met het snelrecht neemt het gevoel van onveiligheid toe. Wij evolueren naar een rechtspraak met twee snelheden. Voor de overige schakels van de strafketen wordt niet in nieuwe middelen voorzien.

Het snelrecht zal zeer snel tot overvolle gevangenissen leiden : nu al zijn er 8.500 gedetineerden voor 7.600 plaatsen. Men had voor meer samenhang moeten zorgen en zeggen dat men naar een systeem van repressie door opsluiting en niet naar een systeem van begeleiding evolueerde.

In alle stadia van de ontwikkeling van het recht is hetzelfde probleem gerezen : onmiddellijk recht spreken of er de nodige tijd laten overheen gaan om ervoor te zorgen dat het slachtoffer de genoegdoening krijgt waarop het recht heeft en om de criminaliteit te bestraffen, wat de erkende doelstellingen van het recht zijn.

Montesquieu was van oordeel dat de trage molen van het gerecht – op voorwaarde dat een en ander niet de spuigaten uitloopt – de prijs is die de burger voor zijn vrijheid betaalt.

De behandeling van een strafzaak neemt enige tijd in beslag. De rechten van de verdediging moeten immers worden geëerbiedigd. In de procedure van onmiddellijke verschijning dreigt alle aandacht te worden toegespitst op de gepleegde feiten en heeft men minder oog voor de persoonlijkheid van de dader.

De heer **Fred Erdman** (SP) : Vergeet niet dat het systeem drie filters bevat : het openbaar ministerie, de onderzoeksrechter en de zittingsrechter.

U schijnt te insinueren dat zodra de procedure van de onmiddellijke verschijning van kracht is, de beslissing ten gronde zal wegvallen. Het wetsontwerp bepaalt echter dat de rechter de rechtspleging kan stopzetten als de zaak ingewikkeld is.

Het woord "onmiddellijk" is inderdaad een ongelukkige keuze. Maar is de huidige traagheid beter, redelijk ? Spijtig genoeg is in Europa de "redelijke termijn" waarbinnen de rechtspleging overeenkomstig een internationaal verdrag moet geschieden, niet gecijferd.

De heer **Jean-Jacques Viseur** (PSC) : Volgens uw logica laat de rechter zich alleen door de wet leiden, is hij

ongevoelig voor druk. Misschien zou u Marx erop na moeten lezen ! Hij toont aan dat de onafhankelijkheid van de rechter heel relatief is, zelfs als de wetteksten volkomen duidelijk zijn. Zo bestonden in de 19de eeuw al glasheldere teksten inzake de bescherming van de individuele vrijheden, maar liet de toepassing ervan vaak te wensen over.

In theorie kunnen de rechters inderdaad die filters gebruiken. In de praktijk zal de rechter echter onder druk staan als de beklaagde tot een bepaalde sociale groep behoort. Dat is waarschijnlijk ook de les die de parlementsleden in 1994 uit hun bezoek aan Parijs trokken. De ervaring leert dat telkens getracht werd de rechtspraak te versnellen, daarvan nadien moest worden afgezien.

Traagheid en straffeloosheid hebben uiteraard kwalijke gevolgen. Vaak werd uit humanistische overwegingen geaarzeld de rechtspraak te versnellen. Toch maken sommige bestaande wetteksten het al mogelijk snel, en dus binnen een redelijke termijn, recht te spreken en tegelijkertijd de billijkheid te waarborgen.

Het begrip redelijke termijn moet worden gepreciseerd. In rechtzaken moet men het midden houden tussen overhaasting en getalm.

De nieuwe procedure is zo ruim dat ze het parket de vrije hand geeft. Die macht heeft misschien een filterfunctie. Voor de rechter zijn alle partijen gelijk. Het is niet normaal dat de vertegenwoordiger van het parket zich fysiek in een heersende positie bevindt ten opzichte van de beklaagde.

De verschuiving van bevoegdheden naar de parketten is de Raad van State niet ontgaan. Het is een regeling die afwijkt van het gemeen recht ; ze is toepasbaar op elk feit waarop het stafrecht van toepassing is en aldus in strijd met artikel 12 van de Grondwet.

De misdrijven en straffen bepalen is een voorrecht van het Parlement en niet van de uitvoerende macht of van het College van procureurs-generaal. Er dient een keuze te worden gemaakt tussen een regeling met een lijst van feiten en een regeling aan de hand van de duur van de strafmaat. De procureurs-generaal kunnen eigen prioriteiten hebben die niet noodzakelijk overeenstemmen met de prioriteiten die het Parlement bepaalt.

Wat de misdrijven naar aanleiding van Euro 2000 betreft, denk ik dat de meeste ervan gepaard zullen gaan met verzwarende omstandigheden en het snelrecht dus niet zal kunnen worden toegepast. Ik vrees dan ook dat de snelrechtprocedure slechts voor een bepaalde categorie, voor de minstbedeelden en de marginalen zal gel-

den. Het voorbeeld van Frankrijk is duidelijk in dat verband.

De wet waarborgt noch de rechten van de beklaagden noch die van de slachtoffers die te weinig tijd hebben om hun verdediging voor te bereiden.

De kamer met drie rechters is niet verplicht, wat ik betreurt aangezien daarmee zou worden toegegeven dat het om een uitzonderingsprocedure gaat. Het echte probleem is dat wegens de gerechtelijke achterstand de gerechtelijke tijd als te lang wordt ervaren. Maar wil men die achterstand werkelijk aanpakken ? Eén vijfde van de parketambten wordt niet bezet en in Brussel ontbreekt 30 procent van de magistraten ! Om dat probleem op te lossen, moet men het recht niet overhoop halen maar alle vacatures invullen.

Minister **Marc Verwilghen** (*in het Frans*) : Waarom hebt u dat niet gedaan ? U bent toch tien jaar lang aan de macht geweest !

De heer **Jean-Jacques Viseur** (PSC) : Verwijt ons niet wat u niet kunt doen ! In de commissie voor de justitie, die qua taal paritair is samengesteld, hadden wij een eenvoudige oplossing uitgedokterd die nooit in praktijk is gebracht. Gevangenisstraf leidt tot recidive. Mevrouw Onkelinx heeft gezegd dat deze procedure op het passief van de regering komt. Zo maakt zij zich schuldig aan weigering om hulp te bieden aan een wet in nood ! De leden van bepaalde partijen hebben niet nagelaten hun onbehagen uit te drukken. Het gaat hier om een ruiloperatie zonder meer. De VLD heeft deze tekst nodig om zich in Vlaanderen tegenover het Vlaams Blok te profileren. Deze bekommernis, die niets te maken heeft met het streven naar een rechtvaardiger samenleving, leidt niet tot de zeer gezonde logica van het compromis, maar tot die van de ruil waardoor nog iets aan het passief van de regering wordt toegevoegd. De balans van de regering zal niet uit passief en actief, maar uit verschillende vormen van passief bestaan.

Inzake de vrijheid van het individu, bestaat de essentiële taak van het gerecht erin recht te spreken, te stellen wat maatschappelijk aanvaardbaar is en de persoonlijkheden te analyseren. Het is onmogelijk om dat in een tijdsspanne van drie of zeven dagen te doen. Dan zullen wij immers worden geconfronteerd met een opstandig individu dat de hem opgelegde straf niet aanvaardt.

De onderzoeksprocedure strekt er ook toe een reflectieperiode in te bouwen om de dader ertoe aan te zetten zijn verantwoordelijkheid te aanvaarden.

Voor een welbepaalde categorie van de bevolking zal men dat allemaal wegwuiven. Zoals in de krant "Le Soir" te lezen stond, zijn voorliggende wetsontwerpen nutteloos, onuitvoerbaar en gevaarlijk.

Zij komen de democratie zeker niet ten goede en wij kunnen ons niet achter die teksten scharen. (*Applaus bij de PSC*)

Mevrouw **Jacqueline Herzet** (PRL FDF MCC) : Mevrouw Onkelinx is nog niet het meesterbrein achter de regering en wat ons betreft zal die tekst op het actief van de regering komen.

De heer **Bart Laeremans** (VL. BLOK) : Vooreerst wil ik mijn ongenoegen uiten over de allesbehalve onpartijdige houding van de onbekwame PRL-er Denis D'hondt, die dinsdag in de commissie Binnenlandse Zaken het Vlaams Blok zijn spreekrecht ontnam.

De **voorzitter** : Dergelijke problemen moeten aan bod komen in de Conferentie van voorzitters.

De heer **Bart Laeremans** (VL. BLOK) : Mijn ongenoegen geldt ook de Kamervoorzitter, die mij gisteren verbood de eerste minister te ondervragen.

Ik kom nu tot het snelrecht of de onmiddellijke verschijning. Tijdens de commissiebesprekingen werd voortdurend het verband gelegd met de onveiligheid in de steden en de opkomst van het Vlaams Blok. De heer Van Parys beschouwde een lik-op-stuk beleid als het middel om extreem-rechts de wind uit de zeilen te nemen bij de komende gemeenteraadsverkiezingen.

De hevigste tegenstanders bevonden zich aan Waalse zijde, waar conservatieven zich kanten tegen elke verandering. Tegenstand was er ook vanwege de vertegenwoordigers van de Franstalige en Vlaamse Liga voor de mensenrechten tijdens de voorafgaande hoorzittingen. Dit allegaartje van gefrustreerde politici en oud-politici hangt eens te meer het verhaal op van de klassenjustitie, waardoor straatcriminelen en dus nogal wat vreemdelingen en illegalen een grotere kans zouden lopen om achter de tralies te vliegen bij het plegen van criminele feiten. Die Liga's hebben blijkbaar nog steeds niet begrepen dat het recht op veiligheid ook een mensenrecht is. Met de zwakke justitieministers van de voorbije twee decennia liggen zij mede aan de basis van het externe laxisme en dus ook van de huidige chaos in onze steden. Onder druk van het lobbywerk van die liga's vonden de opeenvolgende ministers steeds nieuwe methodes om niet te straffen of de straf nauwelijks uit te voeren. Daardoor werd het gevangeniswezen totaal verwaarloosd.

Ook de beleidsnota en het Veiligheidsplan van deze minister geven blijk van een manifeste afkeer van de gevangenisstraf, die de grote uitzondering moet zijn, en de alternatieve straf geldt als de regel. De gewone man revolteert daartegen in het stemhokje. Dat heeft collega Van Parys nu blijkbaar eindelijk ontdekt.

De CVP gaat nu vertellen dat zij voorstander is van echt snelrecht. De burger moet zich dan toch afvragen wat de heer Van Parys heeft gedaan toen hij nog minister van Justitie was.

Het is wel zo dat deze wet niet doeltreffend is en vooral een symboolfunctie heeft. De burger ergert zich niet zo zeer aan het feit dat misdadigers niet snel veroordeeld worden, maar wel dat deze enkele uren na de feiten opnieuw loslopen. Dat is een gevolg van onze slechte wet op de voorlopige hechtenis. Daardoor voelen de criminelen zich onaantastbaar. Zo werd onlangs in Molenbeek een genaamde Abdelkhalek voor de 83ste maal aangehouden voor diefstal !

Het ergste is dat deze wet steunt op de slechte wet inzake de voorlopige hechtenis. De arrestanten zullen nog steeds even snel worden vrijgelaten. De snelrechtwet zal de voorhechtenis van nog andere gevangenen verkorten. Daarom hebben wij voorstellen ingediend, onder meer gebaseerd op de Zwitserse wetgeving waar men veel soepeler gebruik maakt van de voorlopige hechtenis. Wij wensen de rechter de mogelijkheid te geven de voorlopige hechtenis te gebruiken, ook voor feiten die met minder dan één jaar celstraf worden beteugeld zoals slagen en verwondingen. Men heeft onze zienswijze niet aanvaard. Zelfs de CVP bleef pal achter de lakse wet op de voorlopige hechtenis staan.

Een ander grote vergissing van deze wet is het artikel 16 waarin staat dat voorlopige hechtenis niet mag gebeuren met het oog op de onmiddellijke bestraffing.

Tot slot nog een woord over het komische optreden van de heer Decroly die getracht heeft deze wet uit te hollen, zodat er niets van overbleef. Ik vraag me af hoe mevrouw Talhaoui zal stemmen op amendementen die ze zelf had ingediend. We wilden aanvankelijk het wetsontwerp goedkeuren al was het maar om het enorm verschil tussen VLD en groenen te onderstrepen, maar gelukkig hoeven we dat niet te doen. Het is immers geen goede wet. Het gaat om kunst- en vliegwerk, het toepassingsgebied is veel te beperkt, de voorlopige hechtenis is veel te kort en er zullen onvoldoende bijkomende rechters ter beschikking staan. Reeds in het bestaande kader zijn er veel vacatures die niet kunnen ingevuld worden. Het toepassingsgebied van deze wet wordt bovendien beperkt tot de volwassenen, zodat de jeugd-

criminaliteit buiten schot blijft. (*Onderbrekingen van de heer Erdman*)

Er is weliswaar enige vooruitgang tegenover de huidige situatie. Binnen de twee jaar zal het ontwerp moeten worden aangepast. Daarom zal het Vlaams Blok zich onthouden. (*Applaus bij het Vlaams Blok*)

Mevrouw **Fauzaya Talhaoui** (Agalev-Ecolo) : Ik dank de rapporteur en de diensten voor hun noeste arbeid. De groenen hebben dit ontwerp onthaald als koele minnaars. Wij zijn weliswaar voorstander van een efficiënte justitie en van het wegwerken van de gerechtelijke achterstand maar wij menen dat men oog moet hebben voor het respect voor de rechten van de verdediging, van dader en slachtoffer. Men mag bij de bevolking ook geen valse verwachtingen kweken.

Het voorliggend wetsontwerp beoogt het veiligheidsgevoel van de burger te verhogen. Het werd tijdens de commissiebesprekingen verbeterd onder meer door de noodzaak van een aanhoudingsmandaat, door de mogelijkheid om een beroep te doen op een kamer met drie rechters enzovoort. Toch hadden wij nog graag een betere bescherming van de rechten van de verdediging gezien. De dader riskeert immers een straf gaande tot tien jaar gevangenis. Het slachtoffer moet over voldoende tijd beschikken om zijn rechten te vrijwaren. In die zin pleiten wij voor een betere strafbemiddeling.

Door deze snelrechtprocedure wordt geen afbreuk gedaan aan het systeem van de alternatieve straffen. De gevangenisstraf heeft immers zijn beperkingen bewezen. Vooral voor de kleine criminaliteit is een opsluiting zelfs contraproductief. Die kleine criminaliteit is trouwens vaak een gevolg van economische achterstelling.

De heer **Marc Van Peel** (CVP) : Het is juist dat heel wat mensen het slachtoffer zijn van hun economische of sociale achterstelling en daardoor in de criminaliteit terechtkomen. De conclusie die u daaruit trekt wanneer u zegt dat u deze wet als een koele minnaar benadert, is minder overtuigend.

Men moet toch duidelijk maken dat bepaalde daden niet aanvaardbaar zijn. Heel wat mensen vertoeven in eenzelfde minderwaardige economische toestand en doen hun best om op het rechte pad te blijven. Voor sommigen is het daarom wel noodzakelijk de zogenaamde kleine criminaliteit wel hard aan te pakken.

Mevrouw **Fauzaya Talhaoui** (Agalev-Ecolo) : Ik had het over alternatieve straffen ter vervanging van de gevangenisstraf. Ook ik ben voor responsabilisering van die jongeren.

Minister **Marc Verwilghen** (*in het Nederlands*) : De onmiddellijke verschijning biedt zowel aan dader als aan slachtoffer meer waarborgen dan het geval is in de gangbare procedure.

Wat de alternatieve straffen betreft, is het zo dat artikel 7 van het Strafwetboek een opsomming geeft van de straffen. Wij hebben ons steeds toegespitst op de gevangenisstraf en de geldboete. De alternatieve straffen maken een meer genuanceerde benadering mogelijk, alsook een beter herstel van de schade.

De heer **Tony Van Parys** (CVP) : Ik onderschrijf de rede- nering van de minister, maar waarom werd de mogelijk- heid van alternatieve straffen niet in het oorspronkelijk ontwerp opgenomen ? Pas via het amendement van de heer Giet werd die mogelijkheid ingevoerd. Hier wijzen wij alweer op een onnauwkeurigheid.

Mevrouw **Fauzaya Talhaoui** (Agalev-Ecolo) : De groenen pleiten daarom voor een ruime toepassing van de alter- native straffen. Daardoor wordt duidelijk gemaakt dat het gedrag van de dader niet wordt geduld, maar wordt terzelfdertijd gezorgd voor een zinvolle straf en een con- structieve manier om de schuld ten aanzien van slacht- offer en samenleving te voldoen. Het gevoel van straffe- loosheid wordt weggenomen door een vlugger optreden en de reïntegratie in de maatschappij wordt vergemak- kelijkt.

Daarom dringen we aan op de publicatie van de zoge- naamde wet-Giet en op de goedkeuring van het wets- voorstel van de heer Bacquellaine.

De heer **Jean-Jacques Viseur** (PSC) : Mevrouw Talhaoui, het wetsontwerp handelt niet over alternatieve straf- fen maar over de onmiddellijke verschijning. Waarom brengt u zaken ter sprake die niet aan de orde zijn ?

De **voorzitter** : Mijnheer Viseur, als iedereen zich aan het onderwerp zou houden, zouden we veel sneller opschieten.

Mevrouw **Fauzaya Talhaoui** (Agalev-Ecolo) : Tot slot nog enkele vragen om verduidelijkingen : Kan de minister verzekeren dat het snelrecht niet zal worden toegepast op sociale acties. Kan de minister ons toezeggen dat de zogenaamde wet-Giet samen met dit ontwerp zal wor- den gepubliceerd ? Zal deze snelrechtwet weldra wor- den geëvalueerd ?

Wij zullen dit ontwerp goedkeuren, maar willen de rege- ring erop wijzen dat nog andere prioriteiten in het regeerakkoord werden opgenomen, onder meer de bestraffing van milieudelicten en van de sociale en fisca- le fraude, onderwerpen die wij zeker zullen aankaarten

bij de bespreking van het federaal veiligheidsplan.
(*Applaus*)

De heer **Tony Van Parys** (CVP) : Ik wacht de interpellatie van mevrouw Talhaoui af om te kunnen praten over het Veiligheidsplan.

Hoe zal worden gegarandeerd dat het snelrecht niet wordt toegepast op sociale conflicten ? Ook mevrouw Talhaoui stelde die vraag.

De **voorzitter** : De minister zal daar straks op antwoorden. Het Veiligheidsplan zal aan bod komen tijdens de interpellaties van volgende donderdag.

MEDEDELINGEN

De **voorzitter** : Verscheidene mededelingen moeten aan de Kamer worden gedaan. Zij worden als bijlage opgenomen in het *Beknopt Verslag*.

– *De vergadering is gesloten. Volgende vergadering vanmiddag om 14.15 uur.*

– *De openbare vergadering wordt gesloten om 12.46 uur.*

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Gezondheidsredenen : de hh. José Canon, Pieter De Crem

Ambtsplicht : de h. Guy D'haeseleer

Met zending buitenslands : de hh. François-Xavier de Donnéa, Yvan Mayeur

Lid van de federale regering : de h. André Flahaut, minister van Landsverdediging : buitenslands

BIJLAGE**PLENAIRE VERGADERING
VRIJDAG 18 FEBRUARI 2000****BIJLAGE 1****Mededelingen****KAMER VAN VOLKSVERTEGENWOORDIGERS****INTERPELLATIEVERZOEKEN**

Het Bureau heeft interpellatieverzoeken ontvangen van :

– de heer Jean-Jacques Viseur tot de minister van Justitie over "het feit dat het Federaal veiligheids- en penitentiaal beleidsplan niet in het parlement werd voorgesteld".

(nr. 262 – verzonden naar de plenaire vergadering)

– de heer Karel Van Hoorebeke tot de eerste minister over "de aangekondigde plannen inzake hervorming der administratie en de afschaffing der kabinetten".

(nr. 263 – verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt)

– de heer Alfons Borginon tot de vice-eerste minister en minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie over "de uitspraken van de gouverneur van de Nationale Bank met betrekking tot het versneld terugdringen van het overheidstekort".

(nr. 264 – verzonden naar de commissie voor de Financiën en de Begroting)

– De heer Claude Eerdekens tot de eerste minister over "de uitlatingen van de directeur van het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding".

(nr. 265 –

ARBITRAGEHOF**BESLISSING TOT VERWIJZING**

Met toepassing van artikel 77 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof kennis van :

– de prejudiciële vragen betreffende artikel 60 van het decreet van de Vlaamse Raad van 22 december 1993 houdende diverse bepalingen tot begeleiding van de begroting 1994, gesteld door het Hof van Beroep te Antwerpen bij arrest van 18 januari 2000, inzake de NV E.T.S.BIS tegen de Belgische Staat ; de beschikking tot samenvoeging van de zaak met rolnummer 1871 met de zaak met rolnummer 1820.

(rolnummers : 1820 en 1871)

Ter kennisgeving